R bris deꝰ oīpotens: cui eſt honor ⁊ gloria ī ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Incipit poſtilla eiuſdē ſup ꝓlogū Hieronymi in idem euangelium.

L Ucas ſyrꝰ natiōe. Euāgelio ſm Lucā beatꝰ Hieronymus ꝓlogum ꝑmittit. in quo primo exprimit beati Luce cōmēdationē. ſcđo ſuā excuſationē. ibi: Nō ⁊ legētibꝰ. Circa primū ꝑmittit cōmēdatio beati Luce q̄tū ad euangelium ab eo deſcriptū. ſcđo q̄tū ad deſcriptionē actuū apłoꝝ. ibi: Cui luce nō imerito ⁊c. Prīa diuidit ī tres ptes: qꝛ pmo oñdit luce ſcptoris auctoritas. ſcđo ſcribēdi neceſſitas ſiue vtilitas ibi: Qui cū iā eſſent ſcripta. tertio ſcribendi modꝰ ſeu q̄litas. ibi: Cui iō poſt baptiſmū. Circa primum declarat luce auctoritas ex patria. cū đr: Lucas ſyrus natiōe. Fuit eī antiq̄tus ſyria valde nobilis ꝓuincia: ⁊ a ciuitate ꝓpria cū ſubdit: b · Antiochenſis. Fuit enī antiochia valde nobilis ciuitas a ſeleuco rege aſie edificata: ⁊ noīe antiochi prīs ſui denoīata. c · Arte medicus. vt ex medicina corꝑali deſignaret futurꝰ medicꝰ ſpiritualis aīarū. d · Diſcipulꝰ apo. qꝛ ab ipſis didicit euangeliū. ſm q̄ ipſe dicit in ꝓlogo ſui euangelij: vt patebit. ĩ. e · Paulū ſecutus: qꝛ fuit comes indiuiduꝰ ſue pegrinationis.

f · Uſq ad cōſūmationē eiꝰ. p martyriū ī vrbe roma. g · Seruiēs dño. fuit q̄tū ad exercitiū boni. h · Sine crimine. q̄tū ad euitationē mali: qꝛ vixit ſine pctō notabili ſaltē poſt ſuā conuerſionē: qđ declarat p h qđ ſubdit: i · Nā neq vxorē vnq̄ habēs. ex q̄ pꝫ eiꝰ cōtinētia. k · Septuaginta ⁊ q̄ttuor annoꝝ obijt. In ꝓlogo ſup Actꝰ apłoꝝ đr: Octogintaq̄tuor ānos etatꝭ agēs ⁊c. Et dicūt aliqui q̄ iſtud contigit vitio ſcriptoꝝ a ꝑncipio: ex q̄ alij libri ſequētes ī h ſūt deficiētes. Alij dicūt q̄ in ꝓlogo ſup actꝰ apłoꝝ cōputāt oēs anni ſue etatis. hic xo cōputant tm̄ anni cōuerſionis ſue ad fidē catholicā. Sꝫ h non videt ꝓbabiliter dictū: qꝛ hic đr q̄ ante ꝯuerſionē fuit arte medicꝰ. puer aūt decē ānorū tm̄ nō pōt illā artē ſcire: ⁊ multo minꝰ exercere: qđ tm̄ oportet dicere ſm iſtos. l · Plenꝰ ſpūſācto. ex q̄ pꝫ eiꝰ felix cōſūmatio.

m · Qui cū iā eēnt ſcri. Hic ꝯſr oſtēdit ſue ſcpture vtilitas: ac etiā neceſſitas: q̄ fuit duplex. Una ꝓpter veros euāgeliſtas: q̄ lꝫ vera ſcripſiſſent: tm̄ aliq̄ de xpo omiſerāt: q̄rū noticia eſt valde vtilis. imo neceſſaria: vt de cōceptiōe ⁊ natiuitate nrī ſaluatoris. et etiā ſui ꝑcurſoris q̄ p lucā fuerūt ſuppleta. vt patebit. ĩ. vt ſic q̄ttuor euangeliſte ī deſcribēdo veritatē euāgelij cōcordarēt. ⁊ tm̄ ſinguli aliq̄ ꝓpria dicerēt. ſecūda fuit neceſſitas ꝓpt pſeudo euāgeliſtas. q̄ ſub noīe diſcipuloꝝ xpi: vtpote thome ⁊ matthie ſcripſerūt euāgelia inſerētes hereſes: vt ſub noīe diſcipuloꝝ xpi facilꝰ ſeducerēt ſimplices quoꝝ falſitas ex deſcriptione euāgelij luce depꝛhendit: ſicut ⁊ p alia euāgelia a mattheo marco ⁊ iohāne deſcripta. Hāc igit̄ ſnīam ponit hic Hieronymꝰ ſatis inuolute ꝑmit-
tens

¶ Prologus ſancti Hieronymi in euāgeliū ſm Lucam incipit.

a L Ucas ſyrus natione
§ vel antiochenꝰ.
b c ⁊ antiochenſis: arte
d medicus: diſcipulus
e apłoꝝ: poſtea paulū
a § Petri et pauli: ſꝫ maxime pauli. § cōmēdat a cōuictu.
b § morē vel fidei: qꝛ idē ꝑdicauit.
f ſecutꝰ vſq ad cōſūmatiōnē eius
a § mortali quod ex continētia pꝫ.
g h i ſeruiēs dño ſine criminē. Nā neq vxorē vnq̄ habēs neq filios:
§ exiſtens.
k ſeptuagīta ⁊ q̄ttuor annoꝝ obijt
l m in bithinia plenꝰ ſpūſācto. Qui
§ a pſeudo ⁊ a veris.
cū iā eſſent ſcripta euāgelia: per
§ hebraice.
mattheū q̄dē in iudea: p marcū
§ inſpirante.
aūt ī italia: ſctō inſtigāte ſpū in
§ grecie. § grece.
achaie ptibus hoc ſcripſit euan- n
gelium: ſignificans etiā ipſe in o
§ ī ꝓlogo ſuo. § ad differētiā ꝓhēc q̄ ē hieronymi
principio ante ſuū: alia eē deſcri-
§ .i. ꝑter hoc q̄ melius ordinauit.
pta. Cui extra ea q̄ ordo euange- p q
hiſtorie.
lice diſpoſitiōis expoſcit: ea ma- r
§ neceſſaria cauſa.
xime neceſſitas laboris fuit: vt s
§ et maxime.
primū grecis fidelibꝰ: oī ꝓpheta t v
§ ab oībꝰ ꝓphetꝭ ꝑdicti. § quārū ad ꝓphetas.
tione venturi in carnē dei chriſti
§ et ve.
māifeſtata hūanitate ne iudai- x
cis fabulis attēti: ī ſolo legis de-
ſiderio tenerent: vel ne hereticis y
fabulis ⁊ ſtultis ſollicitationibꝰ
ſeducti exciderent a veritate ela- z
§ alia cauſa. ſ. tertia.
borarent: dehinc vt in principio a
§ ſui. § baptiſte. ſ. § pmiſſa.
euāgelij iohānis natiuitate pſū-
§ ad honorem cuius.
pta: cui euāgeliū ſcriberet: ⁊ in q̄ b c
a § verbo in ꝓlogo ſuo et in ipſo opere.
electus ſcriberet indicaret: cōtē- d e
§ plene ſcripta. § euangeliſtis.
ſtās ī ſe cōpleta eē q̄ ab alijs eēnt f
§ luce.
inchoata. Cui ideo poſt bapti- g
ſmū filij dei a pfectiōe generatio
a § quia mattheus iam ſcripſerat.
nis in xpo implete repetende a
§ ſed. § principio xpo vel ioſeph q̄ fuit initiū natiuitatꝭ xpi: vñ genealogia incipit a ioſeph.
principio natiuitatis hūane po-
§ a ſpirituſancto. § ſcire volentibus.
teſtas pmiſſa eſt: vt requieſcēti-
§ .i. p quē. ſ. p xpm. § ipſe vel quilibet deum.
bꝰ demōſtraret in q̄ apprehēdēs
§ dauid. § .i. in principio.
erat p nathan filiū dauid itroitu

tens q̄ lucas ſcripſit poſt mattheū et marcū. cū đr: Qui cū iā eſſent ſcripta ⁊c. n · In achaie ptibus. hoc eſt in grecia. o · Significās ⁊ ipſe in principio. i. ī ꝓlogo euāgelij ab eo deſcripti. vt patebit. ĩ. Conſequēter ponit cauſam ſcđam q̄re ſcripſit. ſ. ad excludendū hereſes. cū đr: p · Cui extra: id eſt ꝑter q · Ea q̄ ordo euāgelice ⁊c. i. ꝑter illā cām ſcribēdi illud euangeliū q̄ fuit vt veritas euāgelij in q̄ttuor euāgelijs ordinaret ꝓpter myſteriū ī ſcriptura ſacra multipliciter deſignat. r · Ea maxime neceſſitas laboris. ſ. luce ſcribētis. s · Fuit vt elaboraret q̄liter manifeſta eſſet hūanitas xpi dei: qꝛ eſt verus hō ⁊ verus deus. t · Omni ꝓphetatione vētūri in carnē: qꝛ oēs ꝓphete de eiꝰ aduētu ꝓphetauerūt: ſm q̄ đr Act. x. Huic oēs ꝓphete teſtimoniū ꝑhibēt. v · Primū grecis fidelibꝰ. ſ. eēt manifeſta dicta xpi hūanitas. x · Ne iudaicis fabulis attēti in ſolo legis deſiderio tenerēt credētes eē ſalutē ī legis obſeruatione. y · Ne hereticis fabulis ⁊ ſtultis ſollicitationibꝰ ſeducti p pſeudo euāgeliſtas vel alios hereticos. z · Exciderēt a veritate. qꝛ primi credētes de grecia erāt in fide teneri: ⁊ iō indigebāt p euāgeliū luce (q̄ greca linga ſcpſit) ī fide ſolidari. Cōſequēter Hiero. ponit cām primā ſcribēdi euangelium. ſ. vt ea q̄ omiſſa erāt ab alijs cōplerent. ⁊ h eſt qđ đr: a · Dehinc vt in principio euangelij iohānis. ſ. baptiſte ꝑcurſoris dñi.
b · Natiuitate ꝓſūpta. i. in principio euangelij luce poſita. c · Indicaret cui euāgelium ſcriberet. ſ. theophilo epiſcopo in h q̄ euāgeliū ſuū incepit a ſacerdotio. d · Et in q̄ electꝰ ſcriberet. i. in q̄ aīali electꝰ eſſet ad ſcribēdū euāgeliū. ſ. ī figura bouis quod ē animal imolaticiū. e · Cōteſtās in ſe. i. in euāgelio ab eo deſcripto. ⁊ bñ dicit in ſe: ⁊ nō a ſe. p hoc inſinuās q̄ ſcriptura ſui euāgelij eēt deo attribuenda tāq̄ principali ſcriptori.
f · Cōpleta eē q̄ ab alijs eſſent inchoata. lꝫ eñ matthēꝰ de natiuitate ſaluatoris ſcripſerit: non tm̄ ita pfecte ſicut lucas. matthēꝰ etiā ⁊ marcꝰ cōceptionē ⁊ natiuitatē ꝑcurſoris tacuerant quā lucas expſſit: ⁊ ī multis alijs dicta eoꝝ cōpleuit. g · Cui iō. Hic cōſequēter deſcribit modꝰ ſcribēdi euāgeliū luce ſeu q̄litas. In deſcribendo eī xpi genealogiā. matthēꝰ inchoauit ab abraā vſq ad xpm deſcēdēdo. Lucas aūt ordine retrogrado inchoauit a xpo aſcēdēdo: nō ſolū vſq ad abraam: ſꝫ etiā ad deū. vt patebit. ĩ. iij. ca. cuiꝰ rō fuit: qꝛ ſicut matthēꝰ oñdebat modū q̄liter deꝰ venit in mūdū carnē aſſumēdo a prībꝰ deſcēdētibꝰ: ita lucas oñderet quō p bñdictā xpi incarnationē reducimur ī deū p verā fidē q̄ etiā fuit ī prībꝰ vete. teſta. lꝫ nō ita explicita ſicut ē in fidelibꝰ noui teſta. Hanc aūt ſnīam ponit btūs Hieronymꝰ multū intricate: ſꝫ ego accipiā verba eiꝰ nō ſm ordinē ſcripture ſed ſentētie: Cui. ſ. luce: Poteſtas pmiſſa ē: id eſt cōceſſa: A pfectiōe generatiōis in xpo implete. i. ſcribere pfecte genealogiā ī xpo impletā: qꝛ ibi terminat deſcēdēdo. Et repetēde a pricipio na-
tiuitatis

Q Voniãquidẽ. Bed. Lucas de oĩbus q̄ fecit ieſus ⁊ docuit vſq; ĩ diẽ q̄ aſſũpt⁹ eſt ſermonẽ facturus: ꝑmo coꝝ q̄ de eo falſa ſcripſerũt redarguit audaciã. Scribit aũt hiſtorico ſtilo. Magis ei in deſcribẽdis reb⁹ q̄ʒ exprimẽdis ꝓcept⁹ ſtudiũ habuit: ⁊ hiſtorico more ꝺ narratione ſũpſit exordiũ: ⁊ eã hiſtoriam plena digeſtione ꝓſequit̃. Beda. Nota eã cã maxime ſcpſiſſe euãgeliũ ne pſeudo euãgeliſtis eſſet facultas ꝑdicãdi: q̄ ſub noĩe xp̄i aploꝝq; conati ſũt ſectas ꝑfidie inducere.
b Multi. Bed. Nõ tã numeroſitate q̄ʒ hereſũ diuerſitate. Qui nõ ſpũſſancti munere donati: ſʒ vacuo labore conati: magis ordinarẽt narrationẽ q̄ʒ hiſtorie texerẽt veritatẽ. c Conati. Amb. Conat̃ q̄ incipit nec ꝑficit: q̄ ſuis virib⁹ nõ grẽ dei q̄ irrigat cõfidit q̄ qð ab alijs dictũ videt abolere intẽdit. Non conat̃ q̄ diuino ſpũ res ⁊ dicta miniſtrãte cepta cõplet. d Cõplete. Amb. Redũdant ꝑ vniuerſum mũdũ: mẽtes fideliũ rigãt ⁊ ꝯfirmãt. Ambro. Nõ redũdat in nullo deficit: ⁊ de cõpleto nemo dubitat: cũ fidem affectus aſtruit: exitus ꝓbat.

Nobis

recurrentis in deuʒ generatiõis
(ſ. i. deducto. ſ. als inſepabilis.)
admiſſo: indiſpabilis dei vt pre
(ſ. i. hoĩem in quo ꝑfecta ſũt opera ſex dierũ.)
dicãs hoĩb⁹ xp̄m ſuũ: opus ꝑfecti
(a ſ. ad ſtatũ vnde cecidit. ſ. ſ. vel ꝓpter quẽ omnia ſunt perfecta.)
hoĩs redire in ſe ꝑ filiũ faceret: q̄
(ſ. xp̄i vel nathã. ſ. ad deũ. ſ. i. ꝓberi oſtẽdebat)
ꝑ dauid patrẽ veniẽtib⁹ iter ꝓbe
bat in xp̄o. Cui luce non ĩmerito a
etiã ſcribẽdoꝝ actuũ aploꝝ pote b
(ſ. bene in miniſterio: qꝛ bene ſcripſit.)
ſtas ĩ miniſterio dat̃: vt deo ĩ de c
(ſ. dicta aſcẽſione in qua plen⁹ de⁹ eſſe cõparuit. ſ. iuda.)
um pleno ⁊ filio ꝑditionis extin d
cto oratione ab apoſtolis facta e
ſorte dñice electiõis nũerus com
pleret̃. Sicq; paulus conſumma f
tionẽ apl'icis actibus daret: quẽ g
diu ꝯtra ſtimulũ recalcitrãtẽ do
min⁹ elegiſſet. Qð ⁊ legẽtib⁹ ac h
(ſ. pro q̄ʒuis.)
reqrẽtib⁹ deũ: ⁊ ſi ꝑ ſingula expe i
diri a nobis vtile fuerat: ſciens k
tñ q̄ opãtẽ agricolã oportet pri l m
mũ de fructib⁹ ſuis edere: vitaui n
(ſ. laudem humanã. ſ. prout.)
m⁹ publicam curioſitatẽ: ne non
tã volentib⁹ deũ monſtraſſe vi
deremur q̄ʒ faſtidiẽtib⁹ ꝓdidiſſe.

¶ Lectorẽ obſecro ſtudioſe pagi
nas recenſentẽ hui⁹ libri ea q̄ in
caute ꝯtra eas ſtili ꝓcurrentis de
ſignata veſtigio ſũt: nõ mõ cõiũ
gat erroris: ſʒ peto mee ignoſce
re ignorãtie: ⁊ q̄ obſtinatio legẽ
tis ampliata virtus exercitat ad
purũ dociles: mẽtis mee fauori
b⁹ meiq; memor benigne.

¶ Procemiuʒ beati Luce in euã
gelium ſuũ incipit.

(a ſ. vt baſilides et appelles ⁊ q̄ ſub noĩe Thome vel matthie vl' aliorũ aploꝝ falſa ſcripſerũt.)
a b c Q Voniãquidẽʒ multi o
conati ſunt ordinare p
(ſ. nõ nos: ſed ĩ nobis de⁹ fecit.)
narratiões q̄ ĩ nobis q
(ſ. vel redũdãt. ſ. euangelij.)
d cõplete ſũt rerũ ſicut tradiderũt r

Nico. de lyra

tiuitat⁹ humane. i. retrogrado mõ ſcribere genealogiã ꝓdictã. in qua incipit ab hũanitate xp̄i. Poſt baptiſmũ filij dei: qꝛ poſt baptiſmũ xp̄i ĩmediate ſcripſit genealogiã ꝓdictã. vt habetur. ſ. iij. ca. Ideo. i. ꝓpter cãm q̄ ſtatim dicet̃ ꝑdicto mõ deſcripſit genealogiã: Ut requirẽtib⁹. i. ſcire deſiderãtib⁹. Demõſtraret in quo apphẽdẽs erat. i. ipm deũ ĩ quo terminat genealogiã. in cui⁹ apphenſione ꝑ aptã viſionem conſiſtit beatitudo. Introitu admiſſo generatiõis indiſpabilis dei id eſt ipſius xp̄i q̄ ſm deitatẽ eſt indiſpar a patre: qꝛ ſic eſt ei equalis. Quẽ xp̄m. Ponit in introitu. id eſt in principio. Generationis. i. genealogie ab eo deſcripte: Recurrẽtis in deũ: qꝛ ad ipm terminat̃. vt dictum eſt: Per nathan filiũ. Sicut eñ mattheus ponit ſalomonẽ filiuʒ dauid in genealogia chriſti ab eo deſcripta: ita lucas ponit nathan filiuʒ dauid duplici de cauſa. vna eſt quia nathan dicit̃ fuiſſe filius dauid adoptiu⁹: nos aũt reducimur in deum per hoc q̄ efficimur filij dei adoptiui: ⁊ ideo lucas qui ſcribit genealogiã aſcendẽdo in deũ deſcripſit eam ꝑ nathan filiũ adoptiuuʒ. Alia cauſa eſt: qꝛ nathã interꝑtat̃ donũ. et ideo figurat chriſtũ qui eſt dei fili⁹ naturalis: ⁊ per hoc q̄ fuit nobis datus a patre efficimur filij dei adoptiui: qꝛ ꝑ eũ tanq̄ʒ ꝑ mediatorẽ reducimur in deũ patrẽ. ideo ſubdit̃: Ut ꝑdicãs. ſ. ipſe lucas. Hominib⁹ xp̄m ſuũ: qꝛ datus eſt hominib⁹ a patre ꝓ eorũ ſalute. Opus ꝑfecti hominis. i. cõditione nature humane in ſtatu innocentie q̄ fuit ꝑfecta virtutib⁹ ⁊ ſciẽtijs. Recurrere in ſe. i. redire in dignitatem priſtinã a qua ceciderat. Faceret ꝑ filium id eſt ꝑ nathan figuratiue ratione ꝑdicta: ſed ꝑ xp̄m effectiue qui eſt dei filius ſm naturã diuinaʒ ⁊ filius dauid ſm carnem. Qui ꝑ dauid patrẽ venientib⁹ in chriſto. i. deſcendentib⁹ vſq; ad chriſtũ ꝑ generationes. Iter ꝓbebat in chriſto. i. viam et modum veniendi vſq; ad chriſtũ. a Cui luce. Poſita cõmendatione beate luce in ſcribendo euãgeliũ

euãgeliũ. hic cõſequẽter ponit̃ ei⁹ cõmendatio in ſcribendo actus aploꝝ. cum dr: Cui luce nõ ĩmerito. i. nõ irrationabiliter: ſed ex magna rõne. b Etiã ſcribẽdorũ actuũ aploꝝ poteſtas in miniſterio dat̃: quia ſicut. ſ. dictũ eſt fuit diſcipulus aploꝝ ⁊ ſpẽaliter pauli cui⁹ fuit comes indiuiduus: ⁊ ſic vidit facta ei⁹: de q̄bus liber Actuũ aploꝝ ꝓ maiori pte loq̇t̃ q̄ certius potuit ſcribere tãq̄ʒ viſa. In pricipio tñ illi⁹ libri fit mẽtio ꝺ xp̄i aſcẽſiõe ⁊ matthie electiõe ⁊ h̄ ẽ qð dr: c Vt deo in ⁊c. xp̄s aũt dr de⁹ in deo: qꝛ fili⁹ ſemꝑ eſt in patre q̄ʒtũ ad ipam deitatem. q̄ʒtũ vero ad hũanitatẽ fuit plene cũ deo patre qñ ĩ hũanitate glioſa aſſũptus ẽ ad dexterã pr̄is. de q̄ fit mẽtio ĩ principio libri. d Et filio ꝑditionis extincto. i. iuda ꝓditore: de cui⁹ morte ibidẽ agit̃ ante electionẽ matthie. e Oratiõe ab aplis facta forte dñi electiõis numer⁹ cõpleret̃: qꝛ ĩ electione matthie apli ꝓmiſſa orõne dederũt ſortes: ⁊ cecidit ſors ſup matthiã. ⁊ ſic cõplet⁹ fuit numer⁹ aploꝝ duodecim a xp̄o electoꝝ: de quoꝝ numero iudas ceciderat. f Sicq; paulus cõſũ. ⁊c. qꝛ in actib⁹ ei⁹ ille liber terminat̃. g Quẽ diu cõtra ſtimulũ recalcitrantẽ dñs elegiſſet: qꝛ dũ ꝑſequeret̃ xp̄m ĩ mẽbris ſuis fuit a xp̄o elect⁹. vt habet̃ Act'. ix. h Qð ⁊ legẽtib⁹. Poſt luce cõmẽdationẽ hic Hieronym⁹ ponit ſuã excuſationẽ. de hoc q̄ ita breuiter tranſierat qð fecit ad vitãdũ ꝓlixitatẽ ⁊ curioſitatẽ ⁊ h̄ eſt qð dicit: Qð etſi. i. q̄ʒuis: Legẽtib⁹ ac requirentib⁹ deũ vtile fuerat a nobis expediri. i. ꝑ nos enucleari. i Per ſingula. i. particulatim ⁊ pleni⁹. k Sciens tamẽ. ſ. ego Hieronymus. l Q operantẽ agricolam. i. doctorẽ. m Oportet primũ de fructib⁹ ſuis edere. i. de doctrina ſua fructũ ꝑcipere: qð fit qñ auditores ꝓficiũt. n Vitauim⁹ publicã curioſitatẽ. Ne nõ videremur tã. i. tãtũ: De mõſtraſſe. i. plane oñdere. Deũ. i. diuinitatẽ de diuinis. Q: id eſt q̄ʒtũ. Faſtidientibus ꝓdidiſſe. i. ſcribere ad libitũ ⁊ volũtatẽ curioſoꝝ q̄ attediant̃ ĩ auditu vtiliũ: ⁊ magis in ſubtilibus ⁊ parũ vtilib⁹ delectant̃: videt̃ tñ aliquib⁹ ſalua reuerẽtia beati Hieronymi ipam ſniam que plane et lucide dici poſſet: verbis obſcuris et intricatis obumbraſſe.

¶ Poſtilla Nicolai ꝺ lyra ſup ꝓhemium beati Luce ĩ euãgeliũ ſuũ ĩcipit.

o Q Voniãquidẽʒ ⁊c. Hic ĩcipit btũs Lucas ſcribere. Et primo ſuo euãgelio ꝓmittit ꝑfatiõeʒ. ſcðo ſubiũgit euãgelij narrationẽ. ibi: Fuit in diebus herodis. In ꝑfatione ſua ponit duplicem cãm q̄re ſcripſit euãgeliũ. ſ. ad cõplẽdũ aliq̄ q̄ a mattheo et marco fuerãt omiſſa vel min⁹ plene dicta: ⁊ ad excludendũ falſa q̄ ab hereticis ſub nomine diſcipuloꝝ xp̄i ſcripta fuerãt: ſicut pleni⁹ dictũ eſt in ꝓlogo Hieronymi. ⁊ hoc eſt qð dr: Quoniãquidẽ. i. certe. p Multi co. ſũt ordi. nar. rerũ. i. geſtorũ euangelicoꝝ: qꝛ ſicut dictũ eſt aliqui ſcripſerãt vere: ſʒ tñ aliq̄ omittẽdo: aliq̄ autẽ falſe hereſes inſerẽdo. q Que in no. cõ. i. e euãgelio a nobis ſcripto: qꝛ cõpleuit dicta eoꝝ q̄ vera ſcripſerãt: ⁊ excluſit dicta eoꝝ q̄ falſa inſeruerãt. r Sicut tra. no. q̄ ab initio ipſi viderũt. ſ. ipſi apli a q̄b⁹ didicit veritatẽ euãgelij.